

BESLUT

Yttrande över remisser Riktlinjer för säkerhet (RS 2020-0782) respektive Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106)

Ärendet

Locum AB har beretts möjlighet att yttra sig över regionledningskontorets nya riktlinjer för säkerhet respektive säkerhetsskydd och signalskydd.

Beslutsunderlag

1. Locum ABs yttrande över remisser riktlinjer för säkerhet respektive säkerhetsskydd och signalskydd
2. Remisshandling Riktlinjer för säkerhet (RS 2020-0782)
3. Remisshandling Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (2021-0106)

Förslag till beslut

Styrelsen för Locum AB föreslås besluta

att uppdra åt verkställande direktör att avge yttrande över remisser Riktlinjer för säkerhet (RS 2020-0782) respektive Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106) enligt förslag.

Anette Henriksson

Verkställande direktör

Yttrande över remisser Riktlinjer för säkerhet (RS 2020-0782) samt Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106)

Ärendet

Locum AB har beretts möjlighet att yttra sig över regionledningskontorets förslag till nya riktlinjer avseende säkerhet respektive säkerhetsskydd och signalskydd.

Sammanfattning

Locum AB ställer sig bakom de föreslagna riktlinjerna i stort. Riktlinjerna är väl formulerade och ger viktiga riktlinjer till hur regionens bolag och nämnder kan stärka det systematiska säkerhetsarbetet.

Locum anser att vissa delar skulle behöva förtydligats och lämnar i sitt yttrande förslag på kompletteringar och justeringar.

Bakgrund

Rotel I har remitterat förslag till nya riktlinjer för säkerhet respektive säkerhetsskydd och signalskydd för synpunkter.

Regionfullmäktige fattade 17 november 2021 beslut om antagande av Policy för verksamhetsskydd (RS 2020-0147) som ersatte Policy för säkerhet (LS 2015-0093). Med anledning av den nya policyn finns behov att uppdatera nuvarande riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) inom Region Stockholm.

Därutöver har regeringen föreslagit ändringar i säkerhetsskyddslagstiftningen (Prop. 2020/21:194) som föreslås börja gälla den 1 december 2021. Region Stockholms organisation av säkerhetsskyddet behöver tydliggöras avseende bolagens ansvar och nuvarande riktlinjer behöver även anpassade efter de föreslagna skärpta kraven i säkerhetsskyddslagstiftningen.

Överväganden

Locum välkomnar de nya riktlinjerna, men har ett antal synpunkter och förslag på justeringar.

YTTRANDE

LOC 2021-1148
LOC 2021-1149
Informationssäkerhetsklass: K1

Styrelsen för Locum AB

Riktlinjer för säkerhet

5.1 I detta avsnitt redogörs för det ansvar och de krav som gäller för särskilt utpekade områden Brandskydd

Av stycket anges att ansvaret för brand kan delegeras via skriftlig delegation. Detta stämmer dock inte. Ansvaret kan aldrig delegeras, men däremot arbetsuppgiften. Locum föreslår därför att texten justeras.

Locum har i övrigt inga synpunkter på förslaget till ny riktlinje.

Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd

1.2 Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsskydd och signalskydd

I stycket hänvisas till fel förordning, d v s 2018:658. Rätt förordning är säkerhetsskyddsförordningen SFS 2021:955. Vidare så kommer Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2019:2) att uppdateras till en ny utgåva inom kort, vilket kommer att kräva en uppdatering av riktlinjen.

2.1.5 Säkerhetsskyddschefen

Locum AB:s erfarenhet är att det finns risker med att på central nivå enbart ha en utsedd säkerhetsskyddschef som tillika är regionens säkerhetschef. En sådan lösning är sårbar då mängden ärenden avseende säkerhetsprövningar och säkerhetsskyddsavtal m.m. bedöms öka markant under kommande år. Dessa ärenden kräver samtliga säkerhetsskyddschefens handläggning och vår bedömning är att det då riskerar uppstå långa handläggningstider.

2.1.6 Säkerhetsskyddsamordnare

Locum AB:s erfarenhet är att säkerhetsskyddsarbetet är förknippat med en relativt omfattande administration, vilket innebär att vi föreslår att texten förändras från:

”Varje förvaltningschef ska i samråd med säkerhetsskyddschefen utse en säkerhetsskyddsamordnare”

Till vårt förslag:

”Varje förvaltningschef ska i samråd med säkerhetsskyddschefen utse minst en säkerhetsskyddsamordnare”

3.1 Rekrytering och anställning

Locum AB önskar att stycket tydliggörs med att inplacering i säkerhetsklass ska baseras på respektive nämnds och bolags befattningsanalys och att en inplacering inte ska ske utan en befattningsanalys i botten.

Locum önskar även att begreppet leverantör i stycket breddas till att omfatta externa aktörer eftersom kravet på säkerhetsskyddsavtal numera även omfattar andra typer av samverkan och samarbeten som inte nödvändigtvis utförs av en leverantör.

YTTRANDE

LOC 2021-1148

LOC 2021-1149

Informationssäkerhetsklass: K1

Styrelsen för Locum AB

Fotnot 2 på sidan 5 avseende förordning hänvisar till fel förordning. Följande är rätt:
2021:955

Locum önskar att följande stycke kompletteras;

”Säkerhetsprövning ska fortlöpande följas upp av närmsta chef så länge anställning eller annat deltagande i säkerhetskänslig verksamhet pågår. Närmsta chef ska samråda med Region Stockholms säkerhetskyddschef vid osäkerhet om förfarandet för sådan uppföljning”

Locum föreslår att stycket tydliggörs med att detta inte enbart avser intern uppföljning utan även inkluderar uppföljning av säkerhetsprövning för externa aktörer. Locum föreslår även att det i ovanstående urklipp bör förtydligas att i regionens bolag ska närmsta chef inledningsvis samråda med bolagets säkerhetskyddschef, då bolag har en egen säkerhetskyddschef.

4.1.3 Säkerhetsskyddsavtal

Locum AB önskar att följande stycke kompletteras

”Inför och vid upphandling, ingående av avtal eller inledande av samverkan eller ett samarbete ska säkerhetsskyddsavtal ingås om det i avtalet ingår säkerhetsskyddsklassificerade handlingar i klassen konfidentiellt eller högre eller om det i övrigt avser eller ger leverantören tillgång till säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.”

Locum önskar att begreppet leverantör bör ersättas med extern aktör, eftersom kravet på säkerhetsskyddsavtal numera även omfattar andra typer av samverkan och samarbeten som inte nödvändigtvis utförs av en leverantör.

Locum AB önskar att följande stycke kompletteras

”Regionens bolag ska utan dröjsmål anmäla avsikt att ingå säkerhetsskyddsavtal till Länsstyrelsen. Region Stockholms nämnder ska, när säkerhetsskyddsavtal ingåtts med leverantör, göra en anmälan till Säkerhetspolisen.”

Locum AB önskar följande tillägg.

Även bolag har en skyldighet att anmäla till säkerhetspolisen när ett säkerhetsskyddsavtal har ingåtts. Samt att begreppet leverantör ersätts med extern aktör, eftersom kravet på säkerhetsskyddsavtal numera även omfattar andra typer av samverkan och samarbeten som inte nödvändigtvis utförs av en leverantör.

Anders Gidrup

Diariennr

YTTRANDE

LOC 2021-1148

LOC 2021-1149

Informationssäkerhetsklass: K1

Styrelsen för Locum AB

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Anette Henriksson
Verkställande direktör

Regionstyrelsen
Roteln I

REMISS
2021-12-14

Diarienummer
RS 2020-0782

Enligt sändlista

Riktlinjer för säkerhet

Rotel I remitterar för yttrande bilagt förslag till riktlinjer för säkerhet. I remissen ligger att roteln vill ha remissinstansernas synpunkter på förslaget.

Remissen är ett led i beredningen av ett ärende avsett att beslutas vid regionfullmäktiges sammanträde den 10 maj 2022. Mer information om förslaget finns i bilagd promemoria från regionledningskontoret daterad den 30 november 2021.

Remisstiden sträcker sig till den **21 februari 2022**. Yttranden ska skickas till regionledningskontoret registrator, e-post registrator.rlk@regionstockholm.se. Ange diarienummer RS 2020-0782.

Frågor om remissen kan besvaras genom funktionsbrevlådan sakerhet.rst@regionstockholm.se.

Gustaf Drougge
Kanslichef

Sändlista

Nämnder

Fastighets- och servicenämnden
Färdtjänstnämnden
Hälsa- och sjukvårdsnämnden
Karolinska Universitetssjukhuset
Kulturnämnden
Patientnämnden
Stockholms läns sjukvårdsområde
Trafiknämnden
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Kommunalförbund

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Bolag

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
Danderyds Sjukhus AB
Folktandvården Stockholms läns AB
Locum AB
MediCarrier AB
S:t Eriks Ögonsjukhus AB
Södersjukhuset AB
Södertälje Sjukhus AB

Riktlinjer för säkerhet & Riktlinjer säkerhetskydd och signalskydd

Remiss-PM

Innehållsförteckning

1.	Regionledningskontorets förslag och motivering.....	3
1.1	Beskrivning.....	3
1.2	Bakgrund.....	3
2.	Sammanfattning av förändringar.....	4
2.1	Arbetsmetod.....	4
2.2	Hantering av befintliga styrande dokument.....	4
2.3	Ekonomiska konsekvenser.....	5

1. Regionledningskontorets förslag och motivering

1.1 Beskrivning

Ärendet utgörs av förslag till nya riktlinjer för säkerhet (RS 2020-0782) samt nya riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106) att gälla för samtliga nämnder och bolag i Region Stockholm.

Regionledningskontoret avser föreslå regionstyrelsen att föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Förslag till riktlinjer för säkerhet fastställs.
2. Förslag till riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd fastställs.

1.2 Bakgrund

Regionfullmäktige fattade 17 november 2021 beslut om antagande av Policy för verksamhetsskydd (RS 2020-0147) som ersatte Policy för säkerhet (LS 2015-0093). Med anledning av den nya policyn finns behov att uppdatera nuvarande riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) inom Region Stockholm. En förutsättning för att de nya riktlinjerna ska börja gälla är att regionfullmäktige fastställer förslag till Policy för verksamhetsskydd, ändringar i föreliggande förslag till riktlinjer kan därför komma att ske avhängigt regionfullmäktiges beslut.

Med anledning av inriktningen i Region Stockholms budget avseende styrning och ledning finns samtidigt behov av att minska administrativ överbyggnad och detaljstyrning i möjligaste mån. Ambitionen med förslagna förändringar är att förenkla tillämpning och tolkning av bestämmelserna som regleras i nuvarande riktlinjer för säkerhet. Det innebär exempelvis att flera områden som regleras i nuvarande riktlinjer för säkerhet föreslås tas bort eller regleras i separat riktlinje för säkerhetsskydd och signalskydd samt att ta bort sådana bestämmelser i nuvarande riktlinjer som ställer krav på lokala styrande dokument där sådana kan tas fram centralt.

Ett starkare skydd för Sveriges säkerhet

Regeringen har även föreslagit ändringar i säkerhetsskyddslagstiftningen (Prop. 2020/21:194) som föreslås börja gälla den 1 december 2021. Föreslagna ändringar innebär bland annat att säkerhetsskyddschefens roll stärks, att kravet på att ingå säkerhetsskyddsavtal utvidgas och att tillsynsmyndigheterna får undersökningsbefogenheter och möjlighet att besluta vitesföreläggande och sanktionsavgift mot den som inte följer lagstiftningens krav.

2. Sammanfattning av förändringar

Säkerhets- och säkerhetsskyddsarbetet styrs av flera olika lagar och förordningar på området. Ambitionen är att de reviderade styrdokumenterna på området ska ha en tydligare uppdelning som följer de olika lagrummen.

Riktlinjer för säkerhet

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att riktlinjer för säkerhet omfattar områdena brandskydd, skydd mot hot och våld, säkra fastigheter, fysiskt skydd och skydd mot förlust av lös egendom. Det innebär att ett antal bestämmelser som regleras i nuvarande riktlinjer tas bort då de innehåller upprepningar av sådant som står i andra styrande dokument eller faller under det delegerade verksamhets- eller arbetsmiljöansvaret. Hit hör bestämmelserna om flygplatssäkerhet, försäkringsskydd, rese- och konferenssäkerhet, skyddad identitet, skydd mot oegentligheter, ekonomisk brottslighet, mutor och jäv, trafiksäkerhet, säkerhetsskydd och signalskydd.

Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd

Region Stockholm är, som juridisk person, verksamhetsutövare i säkerhetsskyddslagens och -förordningens mening för den verksamhet som dess nämnder med tillhörande förvaltningar utför. Region Stockholms nämnder är inte, trots att de betraktas som förvaltningsmyndigheter, egna verksamhetsutövare avseende säkerhetsskydd. Region Stockholms bolag är däremot, i egenskap av juridiska personer, var för sig verksamhetsutövare för den verksamhet som de bedriver. För att tydliggöra Region Stockholms organisation av säkerhetsskyddet föreslås därför att området regleras i separata riktlinjer som också är föremål för remiss. Riktlinjerna är därutöver anpassade efter de föreslagna skärpta kraven i säkerhetsskyddslagstiftningen (Prop. 2021/21:194).

2.1 Arbetsmetod

Förslaget har tagits fram av enheten Säkerhet och beredskap vid regionledningskontoret. Under remissen kommer synpunkter inhämtas och beaktas i ärendets fortsatta beredning. Samråd har skett med Strategisk HR, Juridik samt regelefterlevnad inom regionledningskontoret.

2.2 Hantering av befintliga styrande dokument

I samband med att förslaget till nya riktlinjer läggs fram föreslås att riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) upphör att gälla i och med antagandet av nya riktlinjer.

Antagande och upphörande av styrande dokument planeras beslutas av regionfullmäktige i samband med hantering av årsredovisning för år 2021 i maj 2022.

2.3 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget på riktlinjer för säkerhet bedöms inte medföra några utökade kostnader jämfört med regleringar i nuvarande riktlinjer. Vissa besparingar bedöms kunna uppstå då administrativt dubbelarbete minskar. De utökade krav som ställs i regeringens förslag till ändringar i säkerhetskyddslagstiftningen förväntas dock medföra en viss oundviklig kostnadsökning för nämnder och bolag, bland annat för ökad administration och utbildningsinsatser. Dessa åtgärder är dock en förutsättning för att leva upp till de krav som ställs på Region Stockholm och dess bolag i egenskap av verksamhetsutövare utifrån lagstiftningen. Den verksamhetsutövare som ej följer kraven kan tilldömas sanktionsavgift av tillsynsmyndigheten.

Ett väl etablerat systematiskt arbete med säkerhet och säkerhetskydd innebär på sikt kostnadsbesparingar genom minskade kostnader för hantering av säkerhetsrelaterade incidenter och verksamhetsstörningar.

Riktlinjer

Säkerhet

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp

Fastställd

Giltig till och med

Dokumentnummer

Fastställd av

Upprättad av

Informationssäkerhetsklass

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1	Syfte och omfattning.....	3
1.2	Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsarbetet	3
1.3	Avgränsningar	3
2.	Organisation av säkerhetsarbetet.....	3
2.1	Roller och ansvar	4
2.1.1	Regionfullmäktige	4
2.1.2	Regionstyrelsen	4
2.1.3	Regiondirektören.....	4
2.2	Roller och ansvar i nämnder och bolag	4
2.2.1	Nämnd och bolag.....	4
2.2.2	Förvaltningschef och Vd.....	4
2.2.3	Delegering.....	5
2.2.4	Upphandlande enheter eller funktioner.....	5
2.2.5	Anställda och enskilda uppdragstagare.....	5
3.	Medarbetare och säkerhet	5
3.1	Rekrytering och anställning	5
3.1.1	Sekretess	5
3.2	Utbildning och övning	6
3.3	Avslutande av anställning	6
4.	Regionens modell för systematiskt säkerhetsarbete	6
4.1	Riskhantering	6
4.2	Skyddsåtgärder	7
4.3	Uppföljning.....	7
4.4	Rapportering av avvikelser och tillbud.....	7
4.4.1	Utredningsgrupp för större händelser	8
4.4.2	Rapportering	8
5.	Särskilda krav på skyddsåtgärder.....	8
5.1	I detta avsnitt redogörs för det ansvar och de krav som gäller för särskilt utpekade områden Brandskydd.....	8
5.2	Skydd mot hot och våld	8
5.3	Säkra fastigheter.....	9
5.4	Fysiskt skydd	9
5.5	Skydd mot förlust av lös egendom	9

Inledning

1.1 Syfte och omfattning

Dessa riktlinjer konkretiserar Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy och är styrande för specifika delar av säkerhetsarbetet vid Region Stockholms samtliga nämnder och bolag.

Riktlinjerna ska följas även inom ramen för program och projekt som bedrivs i Region Stockholms regi.

1.2 Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsarbetet

Varje nämnd och bolag ska, inom ramen för Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy och riktlinje för säkerhet, styra och leda sitt säkerhetsarbete inom sitt verksamhetsområde. Detta gäller för såväl brandskydd, skydd mot hot och våld, säkra fastigheter, fysiskt skydd som skydd mot förlust av lös egendom.

Lagar, förordningar och andra föreskrifter som är tillämpliga, ska följas. Hit hör bland annat brottsbalk (1962:700) och lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Styrdokumentet på regionövergripande nivå består av Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy med tillhörande riktlinjer för säkerhet.

På lokal nivå kan kompletterande riktlinjer och anvisningar utarbetas. Dessa dokument innehåller preciseringar och tillägg till de koncernövergripande styrdokumentet, med utgångspunkt från den egna organisationens specifika behov och i enlighet med anvisningar.

1.3 Avgränsningar

Dessa riktlinjer omfattar det säkerhetsarbete som bedrivs inom ramen för de områden som finns beskrivna i kapitel 5 nedan: brandskydd, skydd mot hot och våld, säkra fastigheter, fysiskt skydd samt skydd mot förlust av lös egendom.

2. Organisation av säkerhetsarbetet

För att styra säkerhetsarbetet inom nämnder och bolag i Region Stockholm är det viktigt att roller och ansvar fördelas. Riktlinjerna är obligatoriska och ska efterlevas av samtliga nämnder och bolag inom Region Stockholm. Ansvar för säkerheten är kopplat till verksamhetsansvaret i alla led. Det betyder att varje nämnd eller bolag och varje medarbetare som är ansvarig för en verksamhet också har att ansvara för säkerheten i denna verksamhet.

2.1 Roller och ansvar

2.1.1 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige har det yttersta ansvaret för regionens säkerhetsarbete och fastställer den verksamhetsskyddspolicy som ska gälla för Region Stockholm samt tillhörande riktlinjer för säkerhet.

2.1.2 Regionstyrelsen

Regionstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till riktlinjer för säkerhet och revideras vid behov. Styrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av säkerhetsarbetet och har därmed det övergripande ansvaret inom regionen.

2.1.3 Regiondirektören

Regiondirektören ansvarar för att regionen bedriver ett säkerhetsarbete som är väl anpassat till verksamheternas krav och aktuell hot- och riskbild. I detta ligger bland annat att utforma övergripande anvisningar för säkerhetsarbetet och se till att dessa hålls aktuella.

2.2 Roller och ansvar i nämnder och bolag

2.2.1 Nämnd och bolag

Varje nämnd och bolag är inom sitt verksamhetsområde ytterst ansvarig för planering och organisering av säkerhetsarbetet. De ska utarbeta och anta lokala riktlinjer och anvisningar enligt vad som närmare anges i föreliggande riktlinjer samt i kompletterande anvisningar.

Det åligger varje nämnd och bolag att årligen planlägga och löpande följa upp säkerheten samt att i övrigt vidta de åtgärder som krävs för att uppnå och upprätthålla tillräcklig intern styrning och kontroll inom området.

2.2.2 Förvaltningschef och Vd

Förvaltningschefen eller vd ansvarar inför nämnden eller styrelsen för säkerhetsarbetet samt att föreliggande riktlinjer följs. Information om detta ska lämnas till nämnd respektive styrelse minst en gång per år. På begäran av regiondirektören ska förvaltningschef eller vd rapportera om säkerhetsläget, samt vid ett inträffat tillbud kunna rapportera vidtagna och planerade åtgärder samt förväntad utveckling.

Förvaltningschef eller vd ansvarar för att ett tillräckligt antal personer får ett utpekad ansvar för att leda, utveckla, koordinera och följa upp det säkerhetsarbete som ska bedrivas i enlighet med dessa riktlinjer.

Förvaltningschef eller vd har ansvar för att anställda, personal hos leverantörer och andra som deltar i verksamheten får nödvändig information om verksamhetens säkerhetskrav och rutiner. Det föreligger

även ett motsvarande ansvar gentemot organisationen, kollegor, patienter, resenärer och besökare.

Förvaltningschef eller vd ska slutligen se till att det finns instruktioner för hur vidtagna åtgärder och brister ska rapporteras till förvaltningens nämnd eller bolagets styrelse respektive till regiondirektören.

2.2.3 Delegering

Det operativa säkerhetsansvaret följer linjeansvaret. Varje person som får ett delegerat verksamhetsansvar ansvarar för säkerheten som rör den specifika verksamhet som omfattas av delegeringen. Vid behov ska särskild skriftlig delegering utfärdas som ytterligare tydliggör ansvar och befogenheter.

2.2.4 Upphandlande enheter eller funktioner

I de fall Region Stockholms verksamhet fullgörs av privata, eller andra för regionen utomstående aktörer, ska upphandlande enhet säkerställa att leverantören följer regionens styrande dokument. Detta ska regleras i avtal samt gå att följa upp av avtalsansvarig.

2.2.5 Anställda och enskilda uppdragstagare

Varje medarbetare och personal hos leverantör har ett ansvar att känna till och följa gällande säkerhetsregler med hänsyn till både den egna och andras säkerhet.

3. Medarbetare och säkerhet

Alla som arbetar eller på annat sätt deltar i Region Stockholms verksamhet måste förstå sitt ansvar för och bidra till att hantera och skydda Region Stockholm tillgångar.

3.1 Rekrytering och anställning

Innan anställning eller annat deltagande i verksamheten påbörjas ska arbetsgivaren pröva att individen bedöms lämplig, dvs. individens lojalitet och pålitlighet från säkerhetssynpunkt.

För anställning som faller in under säkerhetsskyddslagen, se riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd, RS 2021-0106, med tillhörande anvisningar.

3.1.1 Sekretess

Regler kring sekretess finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

3.2 Utbildning och övning

Nämnder och bolag ansvarar för att medarbetare får den utbildning som krävs för att de ska kunna tillämpa de regler som finns i föreliggande riktlinjer.

Utbildningens omfattning ska vara anpassad till det ansvar och de befogenheter som gäller för befattningen. Utbildning ska ske fortlöpande.

Övningar ska ske i sådan omfattning att förmågan att förebygga och hantera säkerhetsbrister upprätthålls. Utbildning och övning ska dokumenteras på individnivå.

3.3 Avslutande av anställning

Nämnder och bolag ska i rutin för avslut av anställning eller uppdrag säkerställa att berörd individ är medveten om tystnadsplikt även efter avslutad anställning.

För avslutande av anställning som faller in under säkerhetsskyddslagen, se riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd.

4. Regionens modell för systematiskt säkerhetsarbete

Region Stockholms systematiska säkerhetsarbete innebär att regelbundet följa upp dagliga funktioner i verksamheten och sådana yttre förhållanden som kan påverka dessa. Identifierade hot ska, tillsammans med inrapporterade avvikelser eller tillbud, ligga till grund för riskbedömning och därmed efterföljande beslut om eventuella insatser av olika säkerhetshöjande åtgärder.

4.1 Riskhantering

Med *risk* avses i dessa riktlinjer osäkerheten att inte kunna nå målsättningen för Region Stockholms säkerhetsarbete, det vill säga att

- skydda liv, hälsa och personlig integritet
- skydda materiella och immateriella tillgångar
- efterleva lagstiftningens krav på skydd och säkerhet.

Riskhantering är i det här sammanhanget en process som ska stödja övriga delar i det systematiska säkerhetsarbetet. Det ska i tillämpliga delar följa svensk standard.¹

---

¹ SS-ISO 31000:2018

4.2 Skyddsåtgärder

Grundprinciper för val av skyddsåtgärder är att

- dessa i första hand ska vara förebyggande och utmynna i ett väl avvägt skydd
- kostnader för åtgärderna ska stå i proportion till hotbilden och konsekvenser för verksamheten, samtidigt som Region Stockholms värden – såväl materiella som immateriella – ska värnas
- effekterna av olika skyddsåtgärder ska vägas mot aspekter som användbarhet och öppenhet.

För att skyddet ska vara väl avvägt och ändamålsenligt krävs också att det anpassas när riskbedömningarna revideras.

Krav på skyddsåtgärder återfinns i kapitel 5 samt i de anvisningar som beslutas i anslutning till dessa riktlinjer.

4.3 Uppföljning

Uppföljning av dessa riktlinjers efterlevnad ska ske enligt regionens ledningsprocess, vilket i huvudsak innebär att den ska följas upp på samma sätt och samtidigt som regionens övriga styrande dokument.

Regiondirektören initierar vid behov en översyn och utvärdering av säkerhetsarbetet med hänsyn till lämplighet, omfattning och effektivitet. Regiondirektören, förvaltningschef eller vd ska genomföra separata utvärderingar, när behov föreligger, för att bedöma hur väl säkerhetskrav har införts och efterlevs lokalt.

Anpassningar av Region Stockholms styrande dokument för säkerhet ska ske utifrån förändringar i lagar och föreskrifter, uppdateringar av rekommendationer på området, resultat från analyser av sårbarheter och hotbild samt förändringar i verksamhet.

4.4 Rapportering av avvikelser och tillbud

Varje anställd inom regionen är skyldig att rapportera omständigheter eller händelser som upptäcks och som kan antas hota egen eller annans säkerhet till närmsta chef. Rapportering ska omfatta avvikelser, tillbud och andra oönskade händelser med negativa konsekvenser på verksamhetens säkerhet.

Händelse eller omständighet som bedöms vara av väsentlig betydelse för hela Region Stockholm anmäls omedelbart till tjänsteman i beredskap, TiB Region Stockholm.

4.4.1 Utredningsgrupp för större händelser

Vid större händelser eller olyckor inom Region Stockholms verksamheter kan regiondirektören, efter samråd med berörd förvaltningschef eller vd tillsätta en oberoende utredningsgrupp. En sådan oberoende utredningsgrupp kan tillsättas även om annan myndighet tillsätter sådan utredning.

4.4.2 Rapportering

Varje nämnd och bolag ska årligen, i samband med årsredovisningen, till regiondirektören redogöra för hur arbetet med avvikelser och tillbud hanteras inom den egna organisationen.

5. Särskilda krav på skyddsåtgärder

5.1 I detta avsnitt redogörs för det ansvar och de krav som gäller för särskilt utpekade områden **Brandskydd**

Brandskyddsarbetet ska bedrivas, på ett väl avvägt sätt, utifrån anläggningens, byggnadens eller verksamhetens skyddsbehov så att det förebygger att brand uppkommer, ger förutsättningar för att hantera en inträffad brand på bästa sätt samt minimerar skador och avbrott i verksamheten efter att en brand inträffat.

För att avgöra hur brandskyddet ska utformas ska respektive nämnd och bolag identifiera skyddsbehovet för verksamheten vilket ska beaktas i lokala riktlinjer. Riktlinjer och anvisningar ska revideras vid behov.

Brandsskyddsutbildning och övning ska hållas enligt fastställd frekvens.

Förvaltningschef och vd ansvarar för brandskyddet inom förvaltningen respektive bolaget. Förvaltningschef eller vd är även brandskyddsansvarig om inte ansvaret skriftligen delegeras vidare till annan person.

5.2 Skydd mot hot och våld

Arbetet mot hot och våld ska bedrivas så att förtroendevalda, personer som arbetar för Region Stockholm som anställda eller hos leverantör eller som använder regionens tjänster ska känna att de befinner sig i en trygg och säker omgivning.

Regiondirektören ansvarar för att skydd mot hot och våld upprätthålls gentemot förtroendevalda inom ramen för deras förtroendeuppdrag i Region Stockholm. Respektive förvaltningschef eller vd ansvarar för skyddet av sina arbetstagare samt övriga som kommer i kontakt med respektive verksamhet. För skydd av uppdragstagare ansvarar respektive uppdragsgivare.

Tillbud som leder till allvarlig personskada eller dödsfall på såväl personal som allmänhet ska utan dröjsmål rapporteras till närmaste chef.

Vid verksamhet dit allmänheten har tillträde ska plan för pågående dödligt våld (PDV) finnas. Övriga krav ska beaktas i lokala riktlinjer. Riktlinjer och anvisningar ska revideras vid behov.

5.3 Säkra fastigheter

Fastighetsägare ska tillhandahålla lokalerna i sådant skick att verksamhet kan bedrivas på ett säkert och störningsfritt sätt. I de fall Region Stockholm är fastighetsägare har krav som ställs på fastighetsägare överförts genom ägardirektiv till de förvaltningar och bolag som förvaltar fastigheterna.

Innan avtal tecknas ska fastighetens ändamålsenlighet bedömas utifrån risk- och säkerhetsaspekter samt verksamhetskritiska faktorer. Den som sedan tecknar hyresavtal med fastighetsägare ska säkerställa att de krav som behöver ställas utifrån risk- och säkerhetsaspekter tas tillvara i hyresavtalet samt följa upp att dessa krav efterlevs.

5.4 Fysiskt skydd

Skyddet mot obehörigt tillträde eller skadlig inverkan ska bedrivas på ett väl avvägt sätt utifrån anläggningens, byggnadens eller verksamhetens skyddsbehov så att stöld, inbrott, sabotage, skadegörelse och andra brott i möjligaste mån förhindras samt att verksamheten kan fortgå med så få störningar som möjligt.

För att avgöra hur det fysiska skyddet ska utformas ska respektive förvaltning eller bolag identifiera skyddsbehovet för verksamheten.

Särskilt viktigt är skyddet i sådana verksamheter där obehöriga skulle kunna öka risken för liv eller hälsa, skapa otrygghet eller där särskilt skyddsvärda tillgångar förvaras eller hanteras. Ett dimensionerat skalskydd med så kallad buffertzona ska inkluderas vid dessa verksamheter.

Respektive förvaltningschef eller vd ansvarar för att skyddet ligger på en tillräcklig nivå med hänsyn till den verksamhet som bedrivs och de skyddsvärden som finns samt att kraven upprätthålls oavsett om verksamheten bedrivs i Region Stockholms egen regi eller på entreprenad.

Dessa krav ska beaktas i lokala riktlinjer. Riktlinjer och anvisningar ska revideras vid behov.

5.5 Skydd mot förlust av lös egendom

Med skydd mot förlust av lös egendom menas alla åtgärder för att förhindra eller försvåra att lös egendom förloras oavsett orsak. Detta innebär att ta

hand om egendom med normal aktsamhet och omsorg så att skada så långt som möjligt förhindras samt att vara särskilt aktsam med värdefull egendom och anpassa hanteringen så att åverkan kan upptäckas och förhindras.

Respektive förvaltningschef eller vd ansvarar för att ha kontroll över tillgångarna inom respektive verksamhet samt att skyddet mot förlust ligger på en acceptabel nivå.

Dessa krav ska beaktas i lokala riktlinjer. Riktlinjer och anvisningar ska revideras vid behov.

Definitioner

För användningen av dessa riktlinjer gäller följande termer och definitioner:

Avvikelse	En händelse där ställda kvalitetskrav inte uppfylls.
Brandskydd	Åtgärder för att förhindra brand så att liv, egendom och miljö inte kommer till skada samt att minska skada om brand ändå uppstår genom val av rätt utrustning, utbildning, rutiner och utrymningsplaner.
Fysiskt skydd	Förmågan att förebygga, upptäcka, försvåra och svara på ett antagonistiskt fysiskt angrepp eller obehörigt tillträde. Sådana angrepp kan vara påverkan genom exempelvis fysisk åverkan, sprängning, beskjutning eller brand. Det kan också omfatta skydd mot CBRN-angrepp i viss omfattning.
Hot (generellt)	Möjlig, oönskad händelse med negativa konsekvenser för verksamheten
Hot (mot person)	Uttryckande av avsikt att skada person, denne eller annans egendom, frihet eller frid.
Incident	<i>Se tillbud</i>
Informations-säkerhet	Informationssäkerhet är de åtgärder som vidtas för att hindra att information läcker ut, förvanskas eller förstörs och för att informationen ska vara tillgänglig när den behövs.
Lös egendom	All egendom såsom inredning, konst, utrustning och tillbehör samt de installationer som inte är byggnad enligt jordabalken. Region Stockholms ansvar omfattar inte egendom för vilken fastighetsägare enligt avtal står för risken samt egendom som tillhör personal och inneliggande patient och som medförts till Region Stockholms lokaler.

Revision (intern)	Även förstapartsrevision. Kontroll som genomförs av organisationen själv. Det är en oberoende undersökning av den egna verksamhetens ledningssystem, eller delar därav. Systemets effektivitet bedöms med avseende på de uppställda mål och krav.
Risk	Den sammanvägda bedömningen av sannolikheten för att en oönskad händelse ska bli verklighet och de konsekvenser händelsen kan få.
Riskhantering	Verksamhet som syftar till att lokalisera, identifiera och kvantifiera de risker av olika slag som företaget löper och att vidta lämpliga åtgärder för att i möjligaste mån reducera eller eliminera dem.
Sabotage	Allmänfarligt brott om någon förstör eller skadar egendom, som har avsevärd betydelse för rikets försvar, folkförsörjning, rättsskipning eller förvaltning eller för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet i riket, eller genom annan åtgärd, ..., allvarligt stör eller hindrar användningen av sådan egendom.
Skada	En rent allmänt negativ eller oönskad förändring av ett visst tillstånd. Skada kan till exempel vara materiell, ekonomisk, kroppslig, ideell eller förlust av förtroende.
Skyddsåtgärder	Handling, procedur eller tekniskt arrangemang som genom att minska sårbarheten möter identifierade hot.
Sårbarhet	Brist i skyddet av en tillgång eller av en säkerhetsåtgärd som kan utnyttjas av ett eller flera hot
Säkerhet	De åtgärder som minskar risken för att oönskade händelser ska inträffa och därigenom stödjer organisationen så att verksamhetsmålen kan uppnås
Tillbud	Händelse som äventyrar eller kunnat äventyra säkerheten i ett system, en verksamhet eller rutin. Avsiktligt eller oavsiktligt åsidosättande av säkerhetsregler.

Tillgång	Något som har värde för en organisation. Med <i>tillgångar</i> menas både det som är av materiellt värde och det som har ett immateriellt värde, till exempel förtroende.
Tjänsteman i beredskap, TiB	Beredskapsfunktion hos myndigheter centrala för krishanteringen samt hos Länsstyrelserna och regionerna. Ska finnas tillgänglig dygnet runt. Kan vid behov initiera och samordna det inledande krisledningsarbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid allvarliga händelser.
Våld	Aggressiv handling som medför fysisk eller psykisk skada.

Regionstyrelsen
Rotel I

REMISS
2021-12-14

Diarienummer
RS 2021-0106

Enligt sändlista

Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd

Rotel I remitterar för yttrande bilagt förslag till riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd. I remissen ligger att roteln vill ha remissinstansernas synpunkter på förslaget.

Remissen är ett led i beredningen av ett ärende avsett att beslutas vid regionfullmäktiges sammanträde den 10 maj 2022. Mer information om förslaget finns i bilagd promemoria från regionledningskontoret daterad den 30 november 2021.

Remisstiden sträcker sig till den **21 februari 2022**. Yttranden ska skickas till regionledningskontoret registrator, e-post registrator.rlk@regionstockholm.se. Ange diarienummer RS 2021-0106.

Frågor om remissen kan besvaras genom funktionsbrevlådan sakerhet.rst@regionstockholm.se.

Gustaf Drougge
Kanslichef

Sändlista

Nämnder

Fastighets- och servicenämnden
Färdtjänstnämnden
Hälsa- och sjukvårdsnämnden
Karolinska Universitetssjukhuset
Kulturnämnden
Patientnämnden
Stockholms läns sjukvårdsområde
Trafiknämnden
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Kommunalförbund

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Bolag

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
Danderyds Sjukhus AB
Folktandvården Stockholms läns AB
Locum AB
MediCarrier AB
S:t Eriks Ögonsjukhus AB
Södersjukhuset AB
Södertälje Sjukhus AB

Riktlinjer för säkerhet & Riktlinjer säkerhetskydd och signalskydd

Remiss-PM

Innehållsförteckning

1.	Regionledningskontorets förslag och motivering.....	3
1.1	Beskrivning.....	3
1.2	Bakgrund.....	3
2.	Sammanfattning av förändringar.....	4
2.1	Arbetsmetod.....	4
2.2	Hantering av befintliga styrande dokument.....	4
2.3	Ekonomiska konsekvenser.....	5

1. Regionledningskontorets förslag och motivering

1.1 Beskrivning

Ärendet utgörs av förslag till nya riktlinjer för säkerhet (RS 2020-0782) samt nya riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106) att gälla för samtliga nämnder och bolag i Region Stockholm.

Regionledningskontoret avser föreslå regionstyrelsen att föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Förslag till riktlinjer för säkerhet fastställs.
2. Förslag till riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd fastställs.

1.2 Bakgrund

Regionfullmäktige fattade 17 november 2021 beslut om antagande av Policy för verksamhetsskydd (RS 2020-0147) som ersatte Policy för säkerhet (LS 2015-0093). Med anledning av den nya policyn finns behov att uppdatera nuvarande riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) inom Region Stockholm. En förutsättning för att de nya riktlinjerna ska börja gälla är att regionfullmäktige fastställer förslag till Policy för verksamhetsskydd, ändringar i föreliggande förslag till riktlinjer kan därför komma att ske avhängigt regionfullmäktiges beslut.

Med anledning av inriktningen i Region Stockholms budget avseende styrning och ledning finns samtidigt behov av att minska administrativ överbyggnad och detaljstyrning i möjligaste mån. Ambitionen med föreslagna förändringar är att förenkla tillämpning och tolkning av bestämmelserna som regleras i nuvarande riktlinjer för säkerhet. Det innebär exempelvis att flera områden som regleras i nuvarande riktlinjer för säkerhet föreslås tas bort eller regleras i separat riktlinje för säkerhetsskydd och signalskydd samt att ta bort sådana bestämmelser i nuvarande riktlinjer som ställer krav på lokala styrande dokument där sådana kan tas fram centralt.

Ett starkare skydd för Sveriges säkerhet

Regeringen har även föreslaget ändringar i säkerhetsskyddslagstiftningen (Prop. 2020/21:194) som föreslås börja gälla den 1 december 2021. Föreslagna ändringar innebär bland annat att säkerhetsskyddschefens roll stärks, att kravet på att ingå säkerhetsskyddsavtal utvidgas och att tillsynsmyndigheterna får undersökningsbefogenheter och möjlighet att besluta vitesföreläggande och sanktionsavgift mot den som inte följer lagstiftningens krav.

2. Sammanfattning av förändringar

Säkerhets- och säkerhetsskyddsarbetet styrs av flera olika lagar och förordningar på området. Ambitionen är att de reviderade styrdokumenterna på området ska ha en tydligare uppdelning som följer de olika lagrummen.

Riktlinjer för säkerhet

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att riktlinjer för säkerhet omfattar områdena brandskydd, skydd mot hot och våld, säkra fastigheter, fysiskt skydd och skydd mot förlust av lös egendom. Det innebär att ett antal bestämmelser som regleras i nuvarande riktlinjer tas bort då de innehåller upprepningar av sådant som står i andra styrande dokument eller faller under det delegerade verksamhets- eller arbetsmiljöansvaret. Hit hör bestämmelserna om flygplatssäkerhet, försäkringsskydd, rese- och konferenssäkerhet, skyddad identitet, skydd mot oegentligheter, ekonomisk brottslighet, mutor och jäv, trafiksäkerhet, säkerhetsskydd och signalskydd.

Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd

Region Stockholm är, som juridisk person, verksamhetsutövare i säkerhetsskyddslagens och -förordningens mening för den verksamhet som dess nämnder med tillhörande förvaltningar utför. Region Stockholms nämnder är inte, trots att de betraktas som förvaltningsmyndigheter, egna verksamhetsutövare avseende säkerhetsskydd. Region Stockholms bolag är däremot, i egenskap av juridiska personer, var för sig verksamhetsutövare för den verksamhet som de bedriver. För att tydliggöra Region Stockholms organisation av säkerhetsskyddet föreslås därför att området regleras i separata riktlinjer som också är föremål för remiss. Riktlinjerna är därutöver anpassade efter de föreslagna skärpta kraven i säkerhetsskyddslagstiftningen (Prop. 2021/21:194).

2.1 Arbetsmetod

Förslaget har tagits fram av enheten Säkerhet och beredskap vid regionledningskontoret. Under remissen kommer synpunkter inhämtas och beaktas i ärendets fortsatta beredning. Samråd har skett med Strategisk HR, Juridik samt regelefterlevnad inom regionledningskontoret.

2.2 Hantering av befintliga styrande dokument

I samband med att förslaget till nya riktlinjer läggs fram föreslås att riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) upphör att gälla i och med antagandet av nya riktlinjer.

Antagande och upphörande av styrande dokument planeras beslutas av regionfullmäktige i samband med hantering av årsredovisning för år 2021 i maj 2022.

2.3 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget på riktlinjer för säkerhet bedöms inte medföra några utökade kostnader jämfört med regleringar i nuvarande riktlinjer. Vissa besparingar bedöms kunna uppstå då administrativt dubbelarbete minskar. De utökade krav som ställs i regeringens förslag till ändringar i säkerhetskyddslagstiftningen förväntas dock medföra en viss oundviklig kostnadsökning för nämnder och bolag, bland annat för ökad administration och utbildningsinsatser. Dessa åtgärder är dock en förutsättning för att leva upp till de krav som ställs på Region Stockholm och dess bolag i egenskap av verksamhetsutövare utifrån lagstiftningen. Den verksamhetsutövare som ej följer kraven kan tilldömas sanktionsavgift av tillsynsmyndigheten.

Ett väl etablerat systematiskt arbete med säkerhet och säkerhetskydd innebär på sikt kostnadsbesparingar genom minskade kostnader för hantering av säkerhetsrelaterade incidenter och verksamhetsstörningar.

Riktlinjer

Säkerhetsskydd och signalskydd

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp

Fastställt

Giltig till och med

Dokumentnummer

Fastställt av

Upprättad av

Informationssäkerhetsklass

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1	Syfte och omfattning.....	3
1.2	Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsskydd och signalskydd	3
2.	Organisation av säkerhetsskyddet.....	3
2.1	Roller och ansvar	3
2.1.1	Regionfullmäktige	3
2.1.2	Regionstyrelsen	3
2.1.3	Regiondirektören.....	4
2.1.4	Förvaltningschef och vd	4
2.1.5	Säkerhetsskyddschefen	4
2.1.6	Säkerhetsskyddsamordnare	4
2.1.7	Signalskyddschef	5
2.1.8	Upphandlande enheter eller funktioner.....	5
3.	Medarbetare och säkerhetsskydd.....	5
3.1	Rekrytering och anställning	5
3.1.1	Sekretess/tystnadsplikt	6
3.2	Utbildning.....	6
3.3	Avslutande av anställning	6
3.4	Uppföljning.....	7
3.4.1	Rapportering	7
4.	Särskilda krav på skyddsåtgärder.....	7
4.1	Säkerhetsskydd.....	7
4.1.1	Säkerhetsskyddsanalys	8
4.1.2	Behörig att delta i säkerhetskänslig verksamhet.....	8
4.1.3	Säkerhetsskyddsavtal	8
4.1.4	Anmälan vid säkerhetshotande händelse.....	9
4.2	Signalskydd.....	9
4.2.1	Signalskyddsinstruktion.....	10

1. Inledning

1.1 Syfte och omfattning

Dessa riktlinjer konkretiserar Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy, RS 2020-0147, och är styrande för arbetet med säkerhetsskydd och signalskydd vid Region Stockholms samtliga nämnder och bolag.

Riktlinjerna ska även följas inom ramen för program och projekt som bedrivs i Region Stockholms regi.

1.2 Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsskydd och signalskydd

Varje nämnd och bolag ska, inom ramen för Region Stockholms riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd samt säkerhetsskyddschefens instruktioner och beslut, ansvara för arbetet inom sitt verksamhetsområde. De lagar, förordningar och andra föreskrifter som är tillämpliga, ska följas. Hit hör bland annat säkerhetsskyddslagen (2018:585), säkerhetsskyddsförordningen (2018:658), Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2019:2) och lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Styrdokumentet på regionövergripande nivå består av Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy med tillhörande riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd.

2. Organisation av säkerhetsskyddet

För att styra arbetet med säkerhetsskydd och signalskydd inom nämnder och bolag i Region Stockholm är det viktigt att roller och ansvar fördelas. Föreliggande riktlinjer är obligatoriska och ska efterlevas av samtliga nämnder och bolag inom Region Stockholm.

2.1 Roller och ansvar

2.1.1 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige fastställer den verksamhetsskyddspolicy som gäller för samtliga nämnder och bolag samt riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd.

2.1.2 Regionstyrelsen

Regionstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd och att dessa revideras vid behov.

2.1.3 Regiondirektören

Regiondirektören är chef för den verksamhet som Region Stockholms nämnder med tillhörande förvaltningar utför vad gäller säkerhetsskydd. I detta ligger bland annat att ta framkompletterande anvisningar som förtydligar hur det praktiska arbetet med att följa riktlinjerna ska gå till.

2.1.4 Förvaltningschef och vd

Förvaltningschefen eller vd ansvarar inför nämnden eller styrelsen för arbetet med säkerhetsskydd och signalskydd samt att föreliggande riktlinjer följs.

Vd vid de av Region Stockholm helägda aktiebolagen är chef för verksamhetsutövarens verksamhet vad gäller säkerhetsskydd.

2.1.5 Säkerhetsskyddschefen

Regiondirektören ska utse en säkerhetsskyddschef som leder, samordnar och utövar kontrollen av säkerhetsskyddet för Region Stockholms nämnder. Säkerhetsskyddschefen ska, i säkerhetsskyddsfrågor, vara direkt underställd regiondirektören.

Bolag ska utse en säkerhetsskyddschef som leder, samordnar och utövar kontrollen över säkerhetsskyddet i det egna bolaget, givet att verksamhetsutövaren i sin säkerhetsskyddsanalys har bedömt att det behöver finnas en säkerhetsskyddschef. Säkerhetsskyddschefen ska, i säkerhetsskyddsfrågor, vara direkt underställd vd.

Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att säkerhetsskyddet är väl anpassat till verksamhetens behov samt för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen samt myndighets- och verkställighetsföreskrifter. Säkerhetsskyddschefens ansvar att leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet samt utöva kontrollen över att verksamheten bedrivs enligt lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen får inte delegeras.

Säkerhetsskyddschefer vid bolag ska anmälas till Region Stockholms säkerhetsskyddschef.

2.1.6 Säkerhetsskyddsamordnare

Varje förvaltningschef ska i samråd med säkerhetsskyddschefen utse en säkerhetsskyddsamordnare som har i uppgift att samordna och följa upp arbetet med säkerhetsskydd inom den egna förvaltningen och rapportera till säkerhetsskyddschefen enligt dennes instruktion.

Säkerhetsskyddssamordnare ska anmälas till säkerhetsskyddschefen.

2.1.7 Signalskyddschef

Om nämnd eller bolag innehar signalskyddssystem, utser förvaltningschef eller vd en signalskyddschef vilken har till uppgift att ansvara för ledning och samordning av signalskyddstjänsten.

Om nämnd eller bolag bedömer att det finns särskilda skäl kan signalskyddschef vid regionledningskontoret utses till signalskyddschef hos en enskild nämnd eller bolag. Beslutet ska dokumenteras. Om sådant beslut fattas ska berörd nämnd och bolag utse biträdande signalskyddschef.¹

2.1.8 Upphandlande enheter eller funktioner

I de fall Region Stockholms verksamhet utförs av privata, eller andra för regionen utomstående aktörer, ska upphandlande enhet säkerställa att leverantören följer Region Stockholms riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd i tillämpliga delar. Detta gäller om utomstående aktör kommer att delta i säkerhetskänslig verksamhet eller få kännedom om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Detta ska regleras i avtal samt gå att följa upp av avtalsansvarig.

Upphandlade aktörer som ingått säkerhetsskyddsavtal med Region Stockholm ska följa de krav som ställs i aktuellt avtal, se vidare avsnitt 4.1.3 om säkerhetsskyddsavtal.

3. Medarbetare och säkerhetsskydd

Anställda eller individer som på annat sätt deltar i Region Stockholms verksamhet ska förstå sitt ansvar för och bidra till att upprätthålla verksamhetens säkerhetsskydd.

3.1 Rekrytering och anställning

Innan anställning eller annat deltagande i verksamheten som har betydelse för Sveriges säkerhet ska individens lämplighet prövas genom så kallad säkerhetsprövning. I förekommande fall ska individen inplaceras i säkerhetsklass. Beslut om inplacering i säkerhetsklass 2 och 3 för såväl Region Stockholms nämnder som för dess helägda bolag fattas av Region Stockholms säkerhetsskyddschef.² Region Stockholms säkerhetsskyddschef beslutar också om placering i säkerhetsklass 2 och 3 i fråga om anställning eller uppdrag hos en leverantör som Region Stockholm har ingått ett

---

¹ 1 kap. 8 § FFS 2021:1

² 5 kap. 7-8 §§ säkerhetsskyddsförordningen

Regioner beslutar även om placering i säkerhetsklass 2 och 3 i fråga om anställning eller annat deltagande hos enskilda verksamhetsutövare som de utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över enligt 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Förordning (2019:1179).

säkerhetsskyddsavtal med. Regeringen fattar beslut om placering i säkerhetsklass 1.

Efter godkänd säkerhetsprovning samt eventuell inplacering i säkerhetsklass kan anställning eller annat deltagande i säkerhetskänslig verksamhet påbörjas.

Säkerhetsprovning får också göras under pågående anställning eller annat pågående deltagande i verksamheten om tjänsten bedöms beröras av säkerhetsskyddslagen.

Säkerhetsprovning ska fortlöpande följas upp av närmsta chef så länge anställning eller annat deltagande i säkerhetskänslig verksamhet pågår. Närmsta chef ska samråda med Region Stockholms säkerhetskyddschef vid osäkerhet om förfarandet för sådan uppföljning.

3.1.1 Sekretess/tystnadsplikt

Tystnadsplikt för anställda inom Region Stockholm och dess helägda bolag regleras enligt bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

En verksamhetsutövare ska upplysa den som tillåts ta del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter om räckvidden och innebörden av den sekretess och tystnadsplikt som följer av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) respektive 5 kap. 1-2 §§ säkerhetsskyddslagen.

3.2 Utbildning

Nämnder och bolag ansvarar för att anställda får den utbildning som krävs för att de ska kunna tillämpa de regler som finns i föreliggande riktlinjer.

Nämnd eller bolag som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska säkerställa att den som anställs eller på annat sätt deltar i verksamheten får en relevant utbildning i säkerhetsskydd innan personen får åtkomst till verksamheten.

Utbildningens omfattning ska vara anpassad till det ansvar och de befogenheter som gäller för befattningen. Utbildning ska ske fortlöpande.

Utbildning ska dokumenteras på individnivå.

3.3 Avslutande av anställning

Nämnder och bolag ska i rutin för avslut av anställning eller uppdrag säkerställa att berörd individ är medveten om tystnadsplikt även efter avslutad anställning.

Avslutande säkerhetsprövningssamtal ska hållas om detta ej är uppenbart obehövt.

När person avslutar sitt deltagande i säkerhetskänslig verksamhet vid nämnd eller bolag ska detta skyndsamt meddelas till Region Stockholms säkerhetsskyddschef för vidare avanmälan om registerkontroll vid Säkerhetspolisen.

3.4 Uppföljning

Uppföljning av dessa riktlinjers efterlevnad ska ske enligt regionens ledningsprocess, vilket i huvudsak innebär att den ska följas upp på samma sätt och samtidigt som regionens övriga styrande dokument.

Anpassningar av Region Stockholms riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd ska ske utifrån förändringar i lagar och föreskrifter, uppdateringar av rekommendationer på området, resultat från analyser av sårbarheter och hotbild samt förändringar i verksamhet.

3.4.1 Rapportering

Nämnder ska utan dröjsmål anmäla händelse eller omständighet som bedöms vara av betydelse för den säkerhetskänsliga verksamheten som till Region Stockholms säkerhetsskyddschef enligt dennes instruktion.

Bolag ska utan dröjsmål anmäla händelse eller omständighet som bedöms vara av väsentlig betydelse för den säkerhetskänsliga verksamheten till Region Stockholms säkerhetsskyddschef enligt dennes instruktion.

4. Särskilda krav på skyddsåtgärder

4.1 Säkerhetsskydd

För att avgöra om det finns behov av ett säkerhetsskydd ska en verksamhetsbeskrivning genomföras av respektive nämnd och bolag. Om bolag eller nämnd med tillhörande förvaltning i sin verksamhetsbeskrivning kommer fram till att verksamheten berörs av säkerhetsskydd ska skyddsbehovet identifieras i en säkerhetsskyddsanalys med tillhörande säkerhetsskyddsplan. Säkerhetsskyddsanalysen och säkerhetsskyddplanen ska efter utlämnandeprövning normalt delges till Region Stockholms säkerhetsskyddschef. De bolag eller nämnd med tillhörande förvaltning som inte berörs av säkerhetsskydd ska anmäla detta till Region Stockholms säkerhetsskyddschef.

Bolag som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utan dröjsmål anmäla detta till Länsstyrelsen. På samma sätt ska Region Stockholm utan dröjsmål göra en anmälan till Säkerhetspolisen.

4.1.1 Säkerhetsskyddsanalys

Säkerhetsskyddsanalysen innebär att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och vad som i övrigt behöver ett säkerhetsskydd identifieras. Vilka delar av verksamheten som är skyddsvärda med hänsyn till Sveriges säkerhet samt vilka hot och sårbarheter som finns kopplade till skyddsvärdet ska också identifieras. Säkerhetsskyddsanalysen ska även innehålla en bedömning av vilka säkerhetsskyddsåtgärder som är nödvändiga (se vidare anvisning för säkerhetsskydd och avsnitten informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet). Dessa ska sedan på ett mer detaljerat sätt redovisas i en säkerhetsskyddsplan.

Nämnder och bolag ska även bidra med underlag till den koncerngemensamma säkerhetsskyddsanalysen enligt instruktion från Region Stockholms säkerhetsskyddschef.

Säkerhetsskyddsanalys och -plan ska uppdateras vid behov och minst en gång vartannat år.³

4.1.2 Behörig att delta i säkerhetskänslig verksamhet

För att ta del av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar eller annars delta i säkerhetskänslig verksamhet vid Region Stockholm måste berörd individ vara i behov av uppgiften för att kunna utföra en viss arbetsuppgift. Berörd måste dessutom ha tillräckliga kunskaper i säkerhetsskydd samt ha genomgått säkerhetsprövning.

4.1.3 Säkerhetsskyddsavtal

Inför och vid upphandling, ingående av avtal eller inledande av samverkan eller ett samarbete ska säkerhetsskyddsavtal ingås om det i avtalet ingår säkerhetsskyddsklassificerade handlingar i klassen konfidentiellt eller högre eller om det i övrigt avser eller ger leverantören tillgång till säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Innan ett förfarande som kräver säkerhetsskyddsavtal enligt ovan påbörjas ska en särskild säkerhetsskyddsbedömning genomföras. Med utgångspunkt i säkerhetsskyddsbedömningen ska även lämpligheten av det planerade förfarandet prövas.

---

³ 2 kap. 10 § PMFS

Innan det planerade förfarandet inleds ska samråd med tillsynsmyndigheten ske om förfarandet innebär att:

1. den andra aktören kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig eller högre, eller
2. annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Regionens bolag ska utan dröjsmål anmäla avsikt att ingå säkerhetsskyddsavtal till Länsstyrelsen.⁴ Region Stockholms nämnder ska, när säkerhetsskyddsavtal ingåtts med leverantör, göra en anmälan till Säkerhetspolisen.⁵

4.1.4 Anmälan vid säkerhetshotande händelse

Säkerhetsskyddschefen ska utan dröjsmål informeras om verksamheten misstänker något av följande;

1. att en säkerhetsskyddsklassificerad uppgift kan ha röjts
2. att en IT-incident har inträffat i ett informationssystem som bolag eller nämnd är ansvarig för som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet och där incidenten allvarligt kan påverka säkerheten i systemet
3. eller fått kännedom om någon annan för denne allvarlig säkerhetshotande verksamhet

Säkerhetsskyddschef ska därefter skyndsamt informera Säkerhetspolisen. Säkerhetsskyddschefer vid Region Stockholms bolag ska även skyndsamt informera Region Stockholms säkerhetsskyddschef.

4.2 Signalskydd

Om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska kommuniceras till ett informationssystem som finns utom Region Stockholms kontroll ska uppgifterna skyddas med hjälp av kryptografiska funktioner som godkänts av Försvarsmakten.⁶

Om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska kommuniceras inom Region Stockholm ska detta ske enligt instruktion från Region Stockholm säkerhetsskyddschef .

---

⁴ 2 kap. 5 § Säkerhetsskyddförordningen (2018:658)

⁵ 2 kap. 7 § Säkerhetsskyddförordningen (2018:658)

⁶ 3 kap. 5 § 2 st. Säkerhetsskyddförordningen (2018:658)

4.2.1 Signalskyddsinstruktion

Nämnd och bolag som har ett signalskyddssystem med kryptografiska funktioner ska ha en signalskyddsinstruktion.⁷ Signalskyddsinstruktion ska minst innehålla uppgift om;

1. En verksamhetsutövares eller enhets signalskyddsorganisation.
2. Åtgärder som ska vidtas vid krishantering, höjd beredskap och signalskyddsincident.
3. Rutiner för beställning, mottagning, extern och intern distribution, delgivning, kvittens, förvaring, inventering och förstöring av signalskyddsnycklar samt, i förekommande fall, lokal produktion av signalskyddsnycklar.
4. Rutiner för beställning, mottagning, extern och intern försändning, utlämning, kvittens, förvaring, inventering, reparation och återlämning av signalskyddsmateriel.
5. Rutiner för beställning, mottagning, extern och intern försändning, utlämning, förvaring och återsändning av aktiva kort och mjuka certifikat.

För mer stöd se avsnitt 3.4 i Försvarsmaktens handbok för signalskyddstjänst⁸.

Signalskyddsincident:

1. När en signalskyddsnyckel saknas eller har, eller kan antas ha, kommit till obehörigs kännedom (nyckelincident).
2. När signalskyddsmateriel saknas eller kan antas ha manipulerats eller utsatts för annan åverkan (materielincident).
3. När ett aktivt kort eller lagringsmedium för mjukt certifikat saknas, kan antas ha manipulerats eller att obehörig kan antas ha haft tillgång till kortet eller det mjuka certifikatet (incident med aktivt kort eller certifikat).

---

⁷ 1 kap. 12 § FFS 2021:1

⁸Handbok totalförsvarets signalskyddstjänst – grundläggande regler för signalskyddstjänst. 2007.

Definitioner

För användningen av dessa riktlinjer gäller följande termer och definitioner:

Signalskydd	Åtgärd som syftar till att förhindra obehörig insyn i och påverkan av telekommunikations- och IT-system med hjälp av kryptografiska metoder och övriga signalskyddsåtgärder.
Signalskyddschef	Funktion inom signalskyddsorganisation som har till uppgift att ansvara för ledning och samordning av signalskyddstjänsten.
Säkerhetsprövning	Klarläggning om personen som genom en anställning eller på något annat sätt ska delta i säkerhetskänslig verksamhet kan antas vara lojal med de intressen som ska skyddas och i övrigt pålitlig ur säkerhetssynpunkt.
Säkerhetsskydd	Skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
Säkerhetsskyddsanalys Säkerhetsskyddsavtal	Analys som utreder behovet av säkerhetsskydd. Avtal som anger hur kravet på säkerhetsskydd ska tillgodoses om det i upphandling, avtal, samverkan eller samarbete om förfarandet kan ge aktör tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiellt eller högre eller annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet
Säkerhetsskyddschef	Funktion inom säkerhetsskyddsorganisationen som ska leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.
Säkerhetsklass	Inplacering i säkerhetsklass 1-3 av anställd eller annan som deltar i säkerhetskänslig verksamhet utifrån den omfattning berörd får ta del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller har möjlighet att orsaka skada för Sveriges säkerhet.

**Säkerhetsskydds-
klassificerad uppgift**

Uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller som skulle ha omfattats av sekretess enligt den lagen, om den hade varit tillämplig.

Säkerhetsskyddsplan

Plan över vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas inom områdena fysisk säkerhet, informationssäkerhet och personalsäkerhet för att säkerställa att skyddsvärden som identifierats i säkerhetsskyddsanalys tas tillvara.

**Säkerhetskänslig
verksamhet**

Verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som Sverige har förbundit sig att skydda genom internationella åtaganden.

Bilaga - Verksamhetsutövare

Region Stockholm, som juridisk person, är verksamhetsutövare i säkerhetsskyddslagens och -förordningens mening för den verksamhet dess nämnder med tillhörande förvaltningar utför.

Region Stockholms bolag är, i egenskap av juridiska personer, var för sig verksamhetsutövare för den verksamhet som de bedriver.

Regiondirektören respektive VD är den chef för verksamhetsutövarens verksamhet som säkerhetsskyddschefen ska vara direkt underställd.

Verksamhetsutövare: Region Stockholm	Verksamhetsutövare: enskilda bolag
Regionstyrelsen	AB Storstockholms Lokaltrafik, SL
Hälso- och sjukvårdsnämnden	AB Stockholms Läns Landstings Internfinans
Trafiknämnden	Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB
Kulturnämnden	Danderyds Sjukhus AB
Patientnämnden	Folktandvården Stockholms Län AB
Revisorskollegiet	Landstingshuset i Stockholm AB
Fastighets- och servicenämnden	Locum AB
Karolinska Universitetssjukhuset	MediCarrier AB
Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO	S:t Eriks Ögonsjukhus AB
Tillväxt- och regionplanenämnden	Stockholm Care AB
Klimat- miljö- och hållbarhetsnämnden	Södersjukhuset AB
Färdtjänstnämnden	Södertälje Sjukhus AB
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	TioHundra AB
	Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB